



100. YILINDA

# TÜRKİYE'DE İLAHİYAT FAKÜLTELERİ

ULUSLARARASI SEMPOZYUM



18-20 EKİM 2024

TDV İSLAM ARAŞTIRMALARI MERKEZİ (İSAM)

DR. TAYYAR ALTIKULAÇ KONFERANS SALONU

## BİRİNCİ GÜN • 18 EKİM 2024 CUMA

📖 İKRAM — 09:00 - 09:30

### > PROTOKOL KONUŞMALARI 09:30 - 10:30

PROF. DR. MURTEZA BEDİR (DÜZENLEME KURULU ADINA)  
PROF. DR. EROL ÖZVAR (YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANI)  
PROF. DR. ALİ ERBAŞ (DİYANET İŞLERİ BAŞKANI)

🕌 ARA — 10:30 - 10:40

### > AÇILIŞ KONUŞMASI 10:40 - 11:20

KONUŞMACI: PROF. DR. İSMAİL KARA  
*İlahiyat Fakülteleri Türkiye'yi Taşır mı?*

🖼️ SERGİ AÇILIŞI — 11:20-11:30

## AÇILIŞ PANELİ

### > TÜRKİYE İLAHİYATÇILIĞI: DÜNÜN VE YARININ SORUNLARINA BUGÜNDEN BAKMAK 11:30 - 13:00

OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. ALİ ERBAŞ

PROF. DR. MURTEZA BEDİR

*Normal Olmayan Şartların Ürünü Bir Fakülte: İlahiyat*

PROF. DR. MEHMET ALİ BÜYÜKKARA

*İlahiyat'ın Dinî Otoritesi: Tarihten Bugüne Mukayeseli Bir Bakış*

PROF. DR. SÖNMEZ KUTLU

*İlahiyat Programlarının Modüler Sisteme Açık Üç Tarz-ı Tâlim-Terbiye  
(Çoklu Program) Üzere Yeniden Yapılandırılması*

DR. NECDET SUBAŞI

*Denge Kaybı: "Sağ" ve "Sol" İlahiyatlar Arasında*

🕌 ÖĞLE YEMEĞİ — 13:30-14:30

## BİRİNCİ OTURUM

### > TARİHİ PERSPEKTİFTEN İLAHİYAT FAKÜLTELERİ: MAHİYET SORUNU 14:30 - 16:00

OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. İRFAN AYCAN

DR. MUSTAFA ÖCAL

*Ulûm-ı Âliyye-i Dîniyye'den Günümüze Türkiye'de Yüksek Din Öğretimi*

PROF. DR. HATİCE KELPETİN ARPAGUŞ

*Medreseden Fakülteye, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e İlahiyat Fakülteleri*

DR. ARİFE GÜMÜŞ SARI

*Aktörlerinin Gözünden İlahiyat Fakültelerinin Temel Misyonu*

PROF. DR. CEMAL TOSUN

*Üniversite Yapılarında İlahiyat Fakültelerinin Yeri: Farklı ve Değişen Uygulamalar*

🕌 ARA — 16:00 - 16:10

## İKİNCİ OTURUM

### > İLAHİYAT FAKÜLTELERİNİN DURUM ANALİZİ (ANABİLİM DALLARI ÖZELİNDE DEĞERLENDİRMELER - I) 16:10 - 17:40

OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. YAŞAR DÜZENLİ

PROF. DR. SEYFETTİN ERŞAHİN, DOÇ. DR. YAŞAR ÇOLAK

*Türk Akademisinde İslam Tarihi Araştırmaları ve Öğretiminin Güncel Sorunları ve Gelecek Perspektifi*

DR. ÖĞR. ÜYESİ BELKİS DOĞAN

*Türk-İslam Sanatları Tarihi Anabilim Dalının İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Sanat ve Beceri Eğitimlerine Katkısı*

DOÇ. DR. AHMET KOÇ

*Türkiye'deki Din Eğitimi ve Pedagoji Programlarının Dünyadaki Benzer Programlarla Kıyası*

DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET SÜRURİ

*Yüz Yıllık Birikim: İlahiyat Fakültelerinde Okutulan Kelam Kitapları*

🕌 AKŞAM YEMEĞİ — 18:00 - 19:00

## İKİNCİ GÜN · 19 EKİM 2024 CUMARTESİ

### BİRİNCİ OTURUM

#### > İLAHİYAT FAKÜLTELERİNİN DURUM ANALİZİ (ANABİLİM DALLARI ÖZELİNDE DEĞERLENDİRMELER - II) 09:30 - 11:00

OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. MUSTAFA SİNANOĞLU

PROF. DR. SAMİ ERDEM

*Modern Dönemde Fıkıh Konumlandırma: Türkiye İlahiyat Akademiyasının Fıkıh/İslam Hukuku Algısı ve Bilgi Üretimi*

PROF. DR. İSMAİL ÇALIŞKAN

*Tefsir Dersleri Eğitim-Öğretimi, Müfredat, Ders Kitapları, Metodoloji, Bilgi Üretimi*

PROF. DR. OSMAN AYDINLI

*Türkiye'de İslam Mezhepleri Tarihi: Yöntemi, Müfredatı, Sorunları ve Geleceği*

PROF. DR. KÂMİL KÖMÜRCÜ

*Metodoloji Sorununun Parçası Olmak Bakımından İlahiyat Fakültelerinde Mantık Biliminin Yeri*

☪ ARA — 11:00 - 11:10

### İKİNCİ OTURUM

#### > YÜZ YILLIK AKADEMİK HADİŞÇİLİK: GELENEK VE GELECEK PERSPEKTİFİ 11:10 - 12:40

OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. MEHMET GÖRMEZ

PROF. DR. HALİT ÖZKAN

*Hadis Tarihi Yazımında Temel Meseleler ve Sorunlar*

PROF. DR. BÜNYAMİN ERUL

*Akademik Hadisçilikte Eleştirel Yaklaşım: Ankara Tecrübesi*

PROF. DR. ADİL YAVUZ

*Konya Hadisçiliği*

☪ ÖĞLE YEMEĞİ — 13:00-14.00

### ÜÇÜNCÜ OTURUM

#### > İLAHİYAT FAKÜLTELERİNİN DURUM ANALİZİ (ANABİLİM DALLARI ÖZELİNDE DEĞERLENDİRMELER - III) 14:00 - 15:30

OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. AYHAN ÇİTİL

DOÇ. DR. AHMET MURAT ÖZEL

*Türk İlahiyat Akademisinde Tasavvuf Çalışmalarının Yüz Yılı*

DOÇ. DR. İBRAHİM HALİL ÜÇER

*İslam Felsefesinin İlahiyat Serüveni*

PROF. DR. HASAN KAPLAN

*İlahiyat ve Din Bilimlerinin Sürdürülebilir Bir Dinî Formasyon Oluşturmadaki Rolü Üzerine Bazı Mülahazalar*

DOÇ. DR. BİLAL BAŞ

*Yüzüncü Yılında Türkiye'de Dinler Tarihi Çalışmaları Üzerine Değerlendirme*

☪ ARA — 15:30 - 15:40

### DÖRDÜNCÜ OTURUM

#### > FARKLI İLAHİYAT TECRÜBELERİ VE İLAHİYAT FAKÜLTELERİNİN BENZERLERİYLE KARŞILAŞTIRILMASI - I 15:40 - 17:10

OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. İSMAİL SAFA ÜSTÜN

PROF. DR. BÜLENT UÇAR, PROF. DR. MERDAN GÜNEŞ

*İlahiyat Fakülteleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz: Türkiye ve Avrupa*

PROF. DR. JONATHAN A. C. BROWN

*Islamic Studies in the United States: Progressively Muslim*

PROF. DR. ABDELAZİZ BERGHOUT

*The Idea of an International Islamic University and its Comparison with Theology Faculties in Türkiye*

PROF. DR. SARI HANAFI

*The Islamization of Knowledge in the Arab World: Critique and Alternative*

☪ ARA — 17:10 - 17:20

### BEŞİNCİ OTURUM

#### > FARKLI İLAHİYAT TECRÜBELERİ VE İLAHİYAT FAKÜLTELERİNİN BENZERLERİYLE KARŞILAŞTIRILMASI - II 17:20 - 18:50

OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. ABDULHAMİT BİRİŞİK

PROF. DR. GÜRBÜZ DENİZ

*İlahiyat (Divinity) Kavramı*

DR. ÖĞR. ÜYESİ SAEYD RASHED HASAN CHOWDURY

*Historical Analysis of Islamic Studies in Universities: A Comparative Discussion between Türkiye and the Indian Subcontinent*

DR. AHMAD MUKHTAR ADAM

*A Comparative Analysis of Islamic Education Systems in Türkiye and Nigeria: Departments of Islamic Studies versus Faculties of Theology*

DOÇ. DR. AHMET ÇAKMAK, DR. ÖĞR. ÜYESİ MÜNİR ECER

*Bir Sözlü Tarih Çalışması: Atatürk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesinin Kuruluş ve İşleyişi*

☪ AKŞAM YEMEĞİ — 19:30 - 20:30

☪ TASAVVUF MUSİKİSİ KONSERİ — 21:00 - 22:00

PROF. DR. UBAYDULLAH SEZİKLİ

PROF. DR. FATİH KOCA

DR. ÖĞR. ÜYESİ AGAH TERZİ

## ÜÇÜNCÜ GÜN · 20 EKİM 2024 PAZAR

### BİRİNCİ OTURUM

#### > İLAHİYAT FAKÜLTELERİNİN DURUM ANALİZİ (ÖĞRETİM PROGRAMLARI - I) 09:30 - 11:00

OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. CEMAL TOSUN

PROF. DR. ALİ DERE

*Uluslararası İlahiyat Programı'nın (UIP) Güncel Tezahürü: Artan Tecrübe, Eksilen Akademik Vizyon ve Hırs*

PROF. DR. AHMET KOÇ, DOÇ. DR. UMUT KAYA,

DR. ÖĞR. ÜYESİ GÜLŞEN TOPAL ÖZGEN

*İlahiyat Fakültelerinde "Manevi Danışmanlık ve Rehberlik" Lisans Programı Önerisi*

DR. ÖĞR. ÜYESİ ZARİFE ŞEYMA ALTIN

*Türkiye'de Yüksek Din Öğretiminde Kadımların Yeri: Cumhuriyet Tarihi Boyunca Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları Üzerinden Bir Değerlendirme*

PROF. DR. NEVZAT YAŞAR AŞIKOĞLU

*İlahiyat Fakültelerinin Akademik Yapılarında Değişim İhtiyacı: Öneriler, Gereklçeler*

☪ ARA — 11:00 - 11:10

### İKİNCİ OTURUM

#### > İLAHİYAT FAKÜLTELERİNİN DURUM ANALİZİ (ÖĞRETİM PROGRAMLARI - II) 11:10 - 12:40

OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. ALİ DERE

PROF. DR. MUSTAFA KARA

*Bir Öğrenci Dergisi: Üniversite ve Köy*

DR. ÖĞR. ÜYESİ MUSTAFA ÇETİN

*İlahiyat/İslami İlimler Programlarının Akreditasyonuna İlişkin Nitel Bir Araştırma*

ARŞ. GÖR. HUZEFYE AYDIN, SÜMEYYE TOKMAK

*Engellilere Yönelik Kamu Hizmeti Sunacak Personelin Yetiştirilmesi Bakımından Yükseköğretim Ders Planlarının İncelenmesi: İlahiyat Fakülteleri Örneği*

DOÇ. DR. SİDDİK AĞÇOBAN, YASEMİN GÜNDOĞDU

*İlahiyat Fakültelerinde Okuyan Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Beklentilerinin ve Memnuniyet Düzeylerinin Tespit Edilmesi*

☪ ÖĞLE YEMEĞİ — 13:00-14.00

